

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Сергій Назімов, 1989 року народження, громадянин України, освіта вища: у 2012 році закінчив Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, отримавши диплом магістра за спеціальністю «Ботаніка» та здобувши кваліфікацію ботаніка. У 2022 році закінчив Дніпровський державний аграрно-економічний університет та отримав диплом магістра за спеціальністю «Агрономія». У 2026 році виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Біологія» на базі Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького від «20» березня 2026 року № 16/01-05, у складі:

Голова разової спеціалізованої вченої ради – Зимароєва Анастасія Анатоліївна – доктор сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки, екології та садово-паркового господарства факультету природничих наук Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Рецензент – Дюжикова Тетяна Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хімії та хімічної освіти факультету природничих наук Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Рецензент – Подорожний Сергій Миколайович – кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки, екології та садово-паркового господарства факультету природничих наук Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Офіційний опонент – Грицан Юрій Іванович – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища металургійного факультету Дніпровського державного технічного університету.

Офіційний опонент – Дідур Олег Олексійович – кандидат біологічних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник НДЛ наземної екології, лісового ґрунтознавства та рекультивациі земель НДІ біології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

На засіданні «07» травня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 09 Біологія Сергію Назімову на підставі публічного захисту дисертації «Консортивні зв'язки піщаного мідляка *Opatrum sabulosum* (Tenebrionidae, Coleoptera) в умовах степового Подніпров'я» за спеціальністю 091 Біологія.

Дисертацію виконано у Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького, місто Запоріжжя.

Науковий керівник Жуков Олександр Вікторович, доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри ботаніки, екології та садово-паркового господарства Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, який містить нові науково обґрунтовані результати проведених здобувачем досліджень, який за змістом, рівнем наукової новизни, теоретичним й практичним значенням результатів, кількістю наукових публікацій відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Під час дослідження вперше комплексно охарактеризовано консортивні зв'язки піщаного мідляка *Opatrum sabulosum* (Tenebrionidae, Coleoptera) в умовах Степового Подніпров'я; здійснено різновекторний аналіз його трофічних, симбіотичних та біоценотичних взаємодій у природних і антропогенно трансформованих екосистемах; встановлено значення фітосапрофагії та фітофагії як складових трофічного режиму виду; досліджено спектр кормових об'єктів рослинного походження, а також взаємозв'язки імаго з безхребетними хижаками-генералістами; визначено видовий склад грегарин-симбіонтів, асоційованих з *O. sabulosum* та іншими масовими видами Tenebrionidae; обґрунтовано доцільність використання морфометричних і статистичних методів для оцінки мінливості симбіонтів та інформативності отриманих екологічних даних.

Дисертаційна робота виконана державною мовою з дотриманням вимог щодо оформлення дисертації, затверджених наказом МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій» (зі змінами).

Здобувач має 15 наукових публікацій за темою дисертації, з них із них: 5 – у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science, з яких 1 – що входять до переліку «А» фахових, 1 – інші наукові статті, 9 – матеріали наукових конференцій:

1. Nazimov S. (2024) Gregarines of mass species of darkling beetles (Coleoptera, Tenebrionidae) of Ukraine. *Ecologica Montenegrina*, 73, 26-38. <https://doi.org/10.37828/em.2024.73.3> (Scopus).

2. Nazimov S. (2024) Experimental assessment of the ability of generalist predators to control *Opatrum sabulosum* (Coleoptera: Tenebrionidae). *Baltic Journal of Coleopterology*, 24(1), 77-90. [https://doi.org/10.59893/bjc.24\(1\).007](https://doi.org/10.59893/bjc.24(1).007) (Scopus).

3. Brygadyrenko V., Nazimov S. (2015) Trophic relations of *Opatrum*

sabulosum (Coleoptera, Tenebrionidae) with leaves of cultivated and uncultivated species of herbaceous plants under laboratory conditions. *ZooKeys*, 481, 57–68. <https://doi.org/10.3897/zookeys.481.7015> (Scopus).

4. Nazimov S. (2024) Gregarine *Stylocephalus oblongatus* (Apicomplexa: Eugregarinida: Gregarinidae) from the intestine of *Opatrum sabulosum* (Coleoptera: Tenebrionidae) in the reclamation areas of Pokrovsky mining and processing plant: the first report and morphometric variability of gamonts. *Zoodiversity*, 58(4):335–348. <https://doi.org/10.15407/zoo2024.04.335> (Scopus).

5. Brygadyrenko V., Nazimov S. (2014). Nutrition of *Opatrum sabulosum* (Coleoptera, Tenebrionidae) when fed on leaves of trees, shrubs and liana plants in the conditions of a laboratory experiment. *Baltic Journal of Coleopterology*, 14(1), 59–72. (Scopus).

6. Nazimov S., Brygadyrenko V. (2013). Does saprophagy play a significant role in nutrition of *Opatrum sabulosum* (Coleoptera, Tenebrionidae)? *Bulletin of Dnipropetrovsk University. Biology, Ecology*, 21(1), 43–50. <https://doi.org/10.15421/011308>

7. Назімов С. (2024) Вплив таких факторів, як екоморфічна приналежність та розмірні характеристики, на здатність хижаків-генералістів здійснювати контроль піщаного чорнища *Opatrum sabulosum* (Coleoptera, Tenebrionidae). Матеріали міжнародної наукової конференції «Актуальні питання біотехнології, екології та природокористування». Харків, 25–26.04.2024 р., 37–37.

8. Назімов С. (2024) The ability of generalist predators to prey on adults of the *Opatrum sabulosum* in natural steep ecosystems and agro cenoses in the Steepe Dnipro Region. Матеріали XX Міжнародної наукової конференції студентів і аспірантів «Молодь і поступ біології», присвяченої 90-річчю від дня народження професора Ореста Демківа. Україна, Львів, 18–20.04.2024 р., 235–236.

9. Назімов С. (2024) New gregarines species (Apicomplexa: Eugregarinida) of darkling beetles in Steepe Dnipro region. Матеріали міжнародної наукової конференції «Тернопільські біологічні читання – Ternopil Bioscience – 2024». Тернопіль, 18–19.04.2024 р., 126–37.

10. Назімов С. (2023) Трофічні переваги *Opatrum sabulosum* (Coleoptera, Tenebrionidae) при живленні листям культурних та дикорослих трав'янистих рослин в лабораторних умовах. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції «X з'їзд Українського ентомологічного товариства». Київ, 2–6.10.2023 р., 105–107.

11. Назімов С. (2023). *Opatrum sabulosum* (Coleoptera, Tenebrionidae): current status of distribution in Europe and harmfulness to crops. Всеукраїнська науково-практична конференція «Актуальні проблеми охорони біорізноманіття та наукових досліджень в умовах воєнного та післявоєнного часу», присвячена 100-річчю Мелітопольського державного педагогічного

університету імені Богдана Хмельницького. Україна, Запоріжжя, 28–29.09.2023 р., 12–14.

12. Назімов С. (2023) The ability of *O. sabulosum* (Coleoptera, Tenebrionidae) to feed on the leaves of woody and shrubby vegetation. International scientific conference “Natural sciences: history, the present time, the future, EU experience”: conference proceedings. 6–7.09.2023, Wloclawek, the Republic of Poland. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 27–30. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-344-6-6>

13. Назімов С. (2023) Грегарини паразити піщаного чорниша *O. sabulosum* (Coleoptera, Tenebrionidae) на території Степового Подніпров'я. Матеріали всеукраїнської науково-практичної online-конференції, присвяченої 110-річчю від дня народження видатних вчених-ентомологів академіка НАН України Вадима Петровича Васильєва і професора Миколи Платоновича Дядечка. Київ, 21.03.2023 р., 65–67.

14. Назімов С., Бригадиренко В. (2013). Значення сапрофагії у живленні *Opatrum sabulosum* (Coleoptera, Tenebrionidae). Біорізноманіття та роль тварин в екосистемах: Матеріали VII Міжнародної наукової конференції “Zoocenosis–2013”. Дніпро, 22–25.10.2013 р., Адверта, 149–150. (особистий внесок: аналітичний огляд, збір та обробка експериментальних даних, формулювання висновків).

15. Назімов С., Лоза І. (2013). Особливості формування фауни безхребетних на ділянках рекультивації Орджонікідзевського гірничо-збагачувального комбінату. Біорізноманіття та роль тварин в екосистемах: Матеріали VII Міжнародної наукової конференції “Zoocenosis–2013”. Дніпро, 22–25.10.2013 р., Адверта, 150–151. (особистий внесок: аналітичний огляд, збір та обробка експериментальних даних, формулювання висновків).

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

Зимароєва Анастасія Анатоліївна – доктор сільськогосподарських наук, доцент кафедри ботаніки, екології та садово-паркового господарства факультету природничих наук Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького – оцінка позитивна, зауважень, які б знижували науково-практичну оцінку роботи немає;

Грицан Юрій Іванович – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища металургійного факультету Дніпровського державного технічного університету – оцінка позитивна, зауважень, які б знижували науково-практичну оцінку роботи немає;

Дідур Олег Олексійович – кандидат біологічних наук, старший дослідник, старший науковий співробітник НДЛ наземної екології, лісового ґрунтознавства та рекультивації земель НДІ біології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара – оцінка позитивна, зауважень, які б знижували науково-практичну оцінку роботи немає;

Подорожний Сергій Миколайович – кандидат біологічних наук, доцент кафедри ботаніки, екології та садово-паркового господарства факультету природничих наук Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького – оцінка позитивна, зауважень, які б знижували науково-практичну оцінку роботи немає;

Дюжикова Тетяна Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри хімії та хімічної освіти факультету природничих наук Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького – оцінка позитивна, зауважень, які б знижували науково-практичну оцінку роботи немає.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Сергію Назімову ступінь доктора філософії з галузі знань 09 Біологія за спеціальністю 091 Біологія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

(підпис)

Анастасія ЗИМАРОЄВА

(власне ім'я та прізвище)